

Posudek konzultanta na diplomovou práci Pavla MLÍKOVSKÉHO, zpracovanou a předloženou na téma: „Vztah prezidenta a soudní moci - vybrané problémy.“ (duben 2007)

Diplomant si pro svoji písemnou práci zvolil nepochybně velmi aktuální ústavněprávní téma. Postavení prezidenta republiky ve vztahu k soudní moci se v posledním období dostalo do zvýšené pozornosti právní teorie i praxe, odrazilo se v několika rozhodnutích Ústavního soudu a bylo sledováno médii i širší veřejností. Je proto žádoucí se tomuto tématu věnovat i na úrovni diplomových prací. Je rozhodně kladem posuzované práce P. Mlíkovského, že téma udržel v právní, resp. ústavně právní rovině, že nesklouzl do žurnalistického popisu medializovaných kauz poslední doby. Obsah práce zcela odpovídá jejímu názvu, je i proporčně vyvážený. Je možné též konstatovat, že způsobem zpracování i zaměřením představuje "jinou diplomovou práci" - jinou než převážná většina odevzdávaných diplomových prací, popisujících učebnicová fakta. Autor se nesnaží podat "ucelený" pohled, dostat do textu diplomové práce všechno nebo alespoň téměř všechno co o zvoleném tématu ví, neopakuje obecná teoretická východiska a obecné teoretické pravdy poplatné době nebo odborné veřejnosti známé nedostatky či rozpory v právní úpravě.

Diplomant vypracoval a předložil práci na téma uvedené v záhlaví tohoto posudku v celkovém rozsahu 51 stran (50 stran vlastního textu). Práce sleduje a rozebírá tři okruhy problémů - 1. jmenování, resp. nejmenování některých justičních čekatelů do funkce soudce prezidentem republiky počátkem roku 2005; 2. proces odvolání předsedkyně Nejvyššího soudu prezidentem republiky počátkem roku 2006 včetně nastolení otázky na ústavnost § 106 odst. 1 zákona o soudech a soudcích; 3. jmenování JUDr. Jaroslava Bureše soudcem, jeho přidělením k Nejvyššímu soudu a posléze jeho jmenování místopředsedou Nejvyššího soudu prezidentem republiky v únoru 2006, resp. v listopadu 2006.

Logické členění práce vychází z jejího obsahu. Autor rozebírá ústavní i zákonné aspekty jednotlivých "kauz", vyváženě uvádí argumenty obou (všech) stran sporu, argumentuje pozitivní právní úpravou i jejím výkladem, činí své závěry. V tomto směru se práci nedá vytknout žádná podstatná věcná ani metodologická chyba nebo výraznější opomenutí. Z jednotlivostí bych snad jen doporučil autorovi více rozebrat přechodné ustanovení zákona č. 192/2003 Sb.

Ve své práci autor poukázal na řadu problémů a otázek. Pokud by chtěl v daném tématu dále pokračovat a rozpracovávat ho, měl by zřejmě přejít do širších souvislostí a položit si teoretické otázky např. o vhodnosti zařazení prezidenta republiky do moci výkonné v Ústavě ČR, o ústavní neodpovědnosti prezidenta republiky nebo o postavení prezidenta jako "správního úřadu" - jaké jsou ústavní argumenty pro to, aby ústavně neodpovědný prezident republiky byl správním úřadem a aby rozhodoval podle správního řádu, navíc zřejmě jako prvoinstanční orgán? Ne nelegitimní by jistě byla i otázka, proč k praktickému "otevření" popisovaných problémů došlo právě a navíc ve značném rozsahu právě během funkčního období prezidenta Klause - i když odpovědi na tuto otázku by si zřejmě nevystačily jen s právní argumentací.

Práce je "postavena" zejména na popisu konkrétních událostí, pozitivní právní úpravě, judikatuře Ústavního soudu ČR a na některých názorech právních teoretiků. I když se ne vždy ztotožňuji s názory diplomanta, oceňuji to, že své názory uvádí, včetně argumentů, proč k tomu či onomu závěru dospěl. Nebude proto pro něho jistě obtížné se při ústní obhajobě vypořádat s mojí námitkou, že odvolání předsedkyně Nejvyššího soudu neohrozilo nezávislost soudnictví, protože ona nebyla odvolána z funkce soudkyně, ale "pouze" z funkce předsedkyně soudu. Tak jako soudy argumentují v případě JUDr. Bureše, že není subjektivní veřejné právo na to být místopředsedou soudu, tak mohu položit otázku jestli existuje právo konkrétní osoby být předsedou soudu. Navíc - Ústavní soud tím, že zrušil § 106 odst. 1

zákonu o soudech a soudcích vyvolal stav, že předseda soudu (s výjimkou rozhodnutí v kárném řízení) je neodvolatelný a nemá stanoveno funkční období. Demokracie je charakterizována - mimo jiného - jako vláda na čas. Podle čl. 1 Ústavy ČR je ČR demokratickým právním státem. Všichni ústavní činitelé (poslanci, senátoři, prezident republiky, členové vlády, ústavní soudci, prezident i viceprezident NKÚ, členové Bankovní rady ČNB i krajské a obecní zastupitelé) mají Ústavou nebo zákony stanoveno funkční období. Předsedové a místopředsedové soudů nikoliv. Má to být skutečně záruka jejich soudcovské nezávislosti?

Osobně se též neztotožňuji se závěry autora na str. 48, že zákon může redukovat počet místopředsedů Nejvyššího soudu na jediného, když Ústava připouští místopředsedů několik. Nijak ale neupírám diplomantovi právo na jeho odlišný názor.

Ve své práci diplomant prokázal nejen schopnost shromáždit, utřídit a zpracovat konkrétní rozhodnutí ve zvolené problematice, ale prokázal i to, že se orientuje v současném aktuálním dění a v právním řádu.

Práce je napsána s odpovídající kulturou jazyka i písemného projevu ("překlep" na str. 19 "*posuzování odporne způsobilosti*" vyznívá sice nešťastně, je ale překlepem ojedinělým), nadstandardní je i poznámkový aparát. Vzhledem k zaměření práce je i odpovídající seznam literatury.

Předložená diplomová práce Pavla Mlíkovského rozhodně splňuje kriteria na podobný druh prací kladených, proto ji **doporučuji k ústní obhajobě**. Při ní by se autor měl pokusit vypořádat s otázkou, jestli považuje funkci předsedy soudu za správní funkci či nikoliv a svůj názor opřít o argumenty.

Celkové hodnocení P. Mlíkovského bude odvislé od průběhu ústní obhajoby; předloženou diplomovou práci považuji za práci nadstandardní.

Praha, 27. dubna 2007

JUDr. Jiří Hřebejk
konzultant